

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Перехід економіки України на умови інвестиційно-інноваційного розвитку робить актуальним питання про готовність випускників вищої школи успішно працювати і бути здатним до прийняття виважених фінансових рішень. Ось чому активні методи навчання, в тому числі і ігрові заняття, зможуть суттєво вплинути на формування якостей спеціаліста, які поруч з вивченням теоретичних засад фінансових дисциплін, впродовж ігор значно поповнять його практичні навички, зможуть розвинути самостійне мислення в умовах ризиків, проявити і сформувати організаційні здібності фінансового менеджера.

Ігрові заняття — це комплекс методів, який включає ділові ігри, імітаційні вправи, аналіз конкретних ситуацій, розігрування ролей, ігрове проектування. На наш погляд, всі ці форми активного навчання в рівній мірі необхідні для вдосконалення і інтенсифікації навчального процесу. Так що ж таке активні методи навчання?

Ми розуміємо під методами активного навчання сукупність засобів організації і управління навчально-пізнавальної діяльності студентів, яка включає крім традиційних методів і певні основні особливості, такі як:

- 1) примусова активність студенті;
- 2) тривалий час залучення студентів в активне навчання (впродовж всього заняття);
- 3) самостійна розробка рішень студентами в умовах підвищеного ступеню мотивації та емоційності;
- 4) постійна взаємодія викладача та студентів;

Серед активних методів навчання діловим іграм відводиться почесне місце. Ігрові заняття характеризуються, по-перше, виділенням ролей (не менше двох), призначенням на них студентів і, по-друге, взаємодією учасників заняття, які обіймають певні ігрові посади.

Пам'ятаючи, що ігрові заняття розглядаються нами як імітація колективної професійної діяльності, виділимо найважливіші ознаки ділових ігор. Серед них основними є:

- 1) наявність проблеми управління фінансами підприємства (прискорення оборотності оборотних коштів або моделювання професійної діяльності фінансового менеджера (управління готівкою, ринковими інструментами));
- 2) наявність загальних цілей ігрових колективів (підвищення фінансової стійкості підприємства);

3) наявність ролей і призначення на них учасників ділових ігор. Наприклад, кожний зайнятий у грі студент отримає певну визначену роль (менеджер по збуту, по витратах, керівник підприємства, головний бухгалтер), або деякі ролі можуть виконуватись невеликими групами (відділ збуту, аналітичний відділ, бухгалтерія, департамент фінансів і прогнозів);

4) наявність і урахування різноманіття інтересів учасників та облік умов невизначеності і ризиків;

5) прийняття та реалізація продовж гри визначеної послідовності рішень;

6) наявність системи мотивації і стимулювання;

7) об'єктивність оцінки ігрової діяльності.

В. М. Данюк, канд. екон. наук, професор кафедри управління персоналом

ПИТАННЯ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Головна мета інтеграції системи вищої освіти України в Європейську систему на засадах Болонського процесу полягає у підвищенні якості підготовки наших фахівців та визнанні в країнах ЄС українських документів про присвоєння кваліфікації випускникам вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації.

Шлях до досягнення вказаної мети не простий. Щонайменше необхідно вирішити два завдання: зберегти кращі надбання української вищої школи та збагатити їх досвідом провідних європейських університетів.

Однією із слабких ланок навчального процесу в КНЕУ є формальне ставлення до самостійної роботи як студентів, так і частини викладачів. Наслідком такої поведінки є поверхове засвоєння студентами програмного матеріалу, орієнтація на використання недозволених засобів на іспитах, відсутність стійких знань і вмінь.

Для активізації самостійної роботи студентів вечірньої форми навчання на магістерській програмі «Менеджмент персоналу» (дисципліна «Організація праці менеджера») автором розроблено чіткий порядок виконання студентами завдань для самостійної підготовки:

1) визначено теми для самостійного опанування програмного матеріалу;

2) розроблено плани практичних занять;

3) розроблено письмові завдання кожному студенту для самостійної підготовки до практичних занять. Завдання видаються за